

**DWADZIEŚCIA OSIEM
WYKŁADÓW
ZE WSTĘPU
DO PRAWOZNAWSTWA**

dr Maciej Koszowski

**DWADZIEŚCIA OSIEM
WYKŁADÓW
ZE WSTĘPU
DO PRAWOZNAWSTWA**

Wydanie rozszerzone o trzy wykłady ze wstępu do nauki o państwie

Maciej Koszowski

DWADZIEŚCIA OSIEM WYKŁADÓW ZE WSTĘPU DO PRAWOZNAWSTWA

Wydanie rozszerzone o trzy wykłady ze wstępu do nauki o państwie

Recenzenci:

Prof. nadzw. dr hab. Stefan Marek Grochalski

Prof. nadzw. dr hab. Tomasz Bekrycht

Wydawnictwo CM

Wydanie I

2019

Korekta: Kinga Dolczewska

Skład: Dagmara Ślęk-Paw

Projekt typograficzny i skład: Dagmara Ślęk-Paw

Indeksy: Arkadiusz Zawadzki

Wydawnictwo CM

Copyright dla tej edycji: Maciej Koszowski; Wydawnictwo CM (skład i projekt okładki)

Dozwolone jest niekomercyjne przechowywanie, utrwalanie, kopiowanie, zwielokrotnianie i rozpowszechnianie całości lub części niniejszej książki w sposób elektroniczny, fotograficzny i inny pod warunkiem podania jej autora i jej tytułu. W pozostałym zakresie na korzystanie z niej i opracowywanie jej treści jest potrzebna zgoda autora.

ISBN: 978-83-66704-82-4

Żadne prawo, nawet najlepsze, nie zastąpi dobroci,
rzetelności i uczciwości,
które w życiu społeczeństwa są najważniejsze!

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Słowniczek terminów łacińskich i francuskich	15
Wstęp	17
Filozofie prawa	19
Cechy prawa i metody w nim stosowane	35
Czym zajmuje się nauka prawa?	47
Źródła i rodzaje prawa	53
Obowiązywanie prawa	63
Norma prawna	73
Rodzaje norm (przepisów) prawnych	85
System prawny	99
Hierarchia aktów prawa stanowionego	109
Prawo międzynarodowe publiczne i prawo Unii Europejskiej	121
Stanowienie (tworzenie) prawa	131
Tryb legislacyjny w Polsce i w Unii Europejskiej	139
Budowa aktu prawa stanowionego	155
Precedens sądowy, umowa i zwyczaj prawny	165
Stosowanie prawa	177
Wykładnia prawa	187
Materiały przydatne w wykładni prawa	217
Wnioskowania prawnicze	227
Rodzaje dowodów, ciężar dowodu i ciężar argumentacji	237
Dwa rodzaje ludzkiego rozumowania: racjonalne (świadome) i intuicyjne (nieświadome)	247
Pewność i przewidywalność prawa a jego elastyczność i sprawiedliwość	259
Sędzia bojownik <i>versus</i> sędzia biurokrata	265
Stosowanie instytucji prawnych w praktyce	273
Proces sądowy	283
Stosunek prawny i fakty prawne	291
Gałęzie prawa	303
Paremie łacińskie	315
Alternatywne metody rozwiązywania sporów	325
Trzy wykłady ze wstępu do nauki o państwie	335
Wiadomości ogólne	337
Ustrój polityczny Rzeczypospolitej Polskiej	355
Ustrój polityczny Unii Europejskiej	367

Bibliografia	387
Indeks osobowy	403
Indeks rzeczowy	413
Streszczenie	435
Abstract	436
Słowa kluczowe	437
Key Words	437

WYKAZ SKRÓTÓW

Traktat o Unii Europejskiej – Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz.U. C 202 z 7.06.2016).

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz.U. C 202 z 7.06.2016).

Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 wraz z późn. zm.).

Kodeks cywilny – Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93 z późn. zm.).

Kodeks postępowania cywilnego – Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43 poz. 296 z późn. zm.).

Kodeks postępowania karnego – Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997 nr 89 poz. 555 z późn. zm.).

Kodeks pracy – Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. 1974 nr 24 poz. 141 wraz z późn. zm.).

Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 nr 9 poz. 59 z późn. zm.).

Kodeks spółek handlowych – Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. 2000 nr 94 poz. 1037 z późn. zm.).

Kodeks morski – Ustawa z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (Dz.U. 2001 nr 138 poz. 1545 z późn. zm.).

Kodeks wyborczy – Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. 2011 nr 21 poz. 112 z późn. zm.).

Kodeks karny – Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553 z późn. zm.).

Kodeks karny skarbowy – Ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. 1999 nr 83 poz. 930 z późn. zm.).

Kodeks wykroczeń – Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. 1971 nr 12 poz. 114 z późn. zm.).

Kodeks postępowania cywilnego – Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43 poz. 296 z późn. zm.).

Kodeks postępowania karnego – Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997 nr 89 poz. 555 z późn. zm.).

Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia – Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. 2001 nr 106 poz. 1148 z późn. zm.).

Kodeks karny wykonawczy – Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. 1997 nr 90 poz. 557 z późn. zm.).

Kodeks postępowania administracyjnego – Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 1960 nr 30 poz. 168).

Ordynacja podatkowa – Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. 1997 nr 137 poz. 926 z późn. zm.).

Regulamin Sejmu – Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. 1992 nr 26 poz. 185 z późn. zm.).

Regulamin Senatu – Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. – Regulamin Senatu (M.P. 1991 nr 2 poz. 11 z późn. zm.).

Prezydent RP – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Rada UE – Rada Unii Europejskiej.

SŁOWNICZEK TERMINÓW ŁACIŃSKICH I FRANCUSKICH

Alias – zwany inaczej

Ergo – więc

Etc. (et cetera) – i tak dalej

Ex lege – z mocy [samego] prawa

Ex officio – z urzędu

Explicite – wyraźnie

Expressis verbis – dobitnie; bez owijania w bawełnę

Ibidem – oznacza pozycję i/lub autora przytoczonego bezpośrednio powyżej

In extenso – w całości

In fine – pod koniec

Op. cit. – skrót, którego używa się na oznaczenie pozycji, której tytuł i dane bibliograficzne zostały już wcześniej w tekście, w jakim go użyto, podane

Par excellence (wymawia się: parekselās) – w pełnym tego słowa znaczeniu

Per se – samo przez się

Prima facie – na pierwszy rzut oka, bez zagłębiania się w istotę

Tout court (wymawia się: tu kur) – krótko mówiąc; zwięźle

Vel – albo

WSTĘP

Inspiracją do przygotowania tego cyklu wykładów była lektura książki, stanowiącej swoisty podręcznik ze wstępu do prawoznawstwa, amerykańskiego realisty prawnego Karla Nickersona Llewellyna pod jakże buńczucznym tytułem: *The Brumbe Bush*, czyli po polsku *Jeżynowy krzak*. Nie, nie postawiłem sobie celu, aby mu dorównać, to jest zresztą w mojej ocenie niewykonalne, zwłaszcza pod względem językowym. Brzmienie, słownictwo i rytm, z jakimi spotykamy się w *Jeżynowym krzaku*, nie wydają się nijak możliwe do powtórzenia. Brak jednak na polskim rynku wydawniczym pozycji przypominającej dzieło Llewellyna, a więc czegoś mającego charakter nie tylko podręcznika, ale i swego rodzaju przewodnika czy wręcz poradnika umożliwiającego studiowanie prawoznawstwa, stanowił pokusę, jakiej nie byłem w stanie się oprzeć¹.

Moim celem było tu przy tym po pierwsze udostępnienie treści, jakie będą w miarę wszechstronnie i komplementarnie przygotowywać do rozpoczęcia przygody z prawem – nie tylko od strony wyłącznie teoretycznej, ale także i na swój sposób praktycznej. Po drugie chciałem przekazać informacje będące w zgodzie z duchem czasu, w którym na skutek globalizacji, ale też ze względu na postęp, jaki dokonuje się obecnie w nauce prawa, do polskiej kultury prawnej coraz intensywniej przenikają poglądy i opinie z obszaru Stanów Zjednoczonych oraz Wielkiej Brytanii.

Maciej Koszowski

¹ Odnośnie do recenzji, mojego autorstwa, najnowszego wydania wspomnianej książki Karla Nickersona Llewellyna zob. „*Studia Iuridica Toruniensia*” t. 17, s. 301-320.

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

